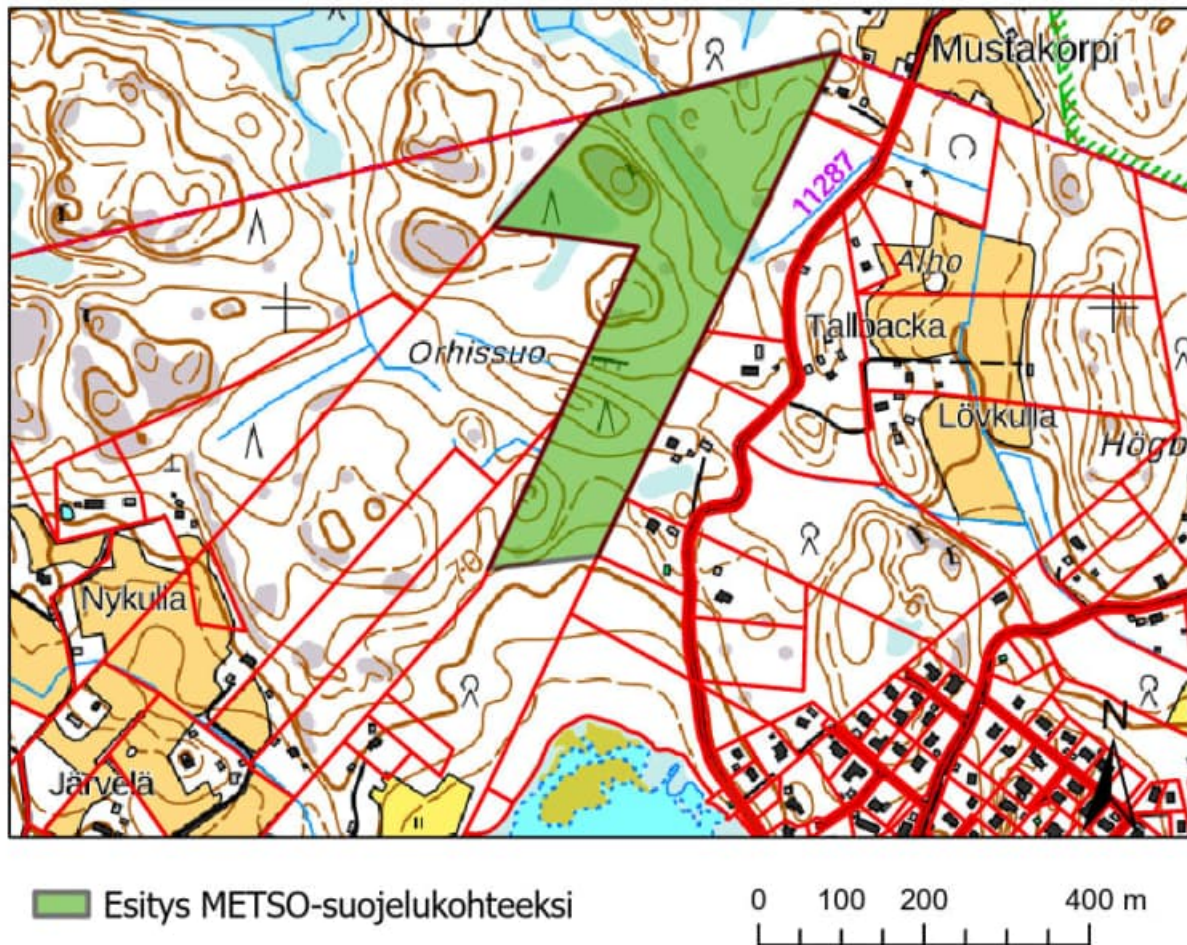

Perälänjärven metsä (10,38 ha)

Kuva 1. Perälänjärven metsä -kohteen rajaus.

Kiinteistö: 257-441-1-125 (määräalat)

METSO-luokka: pääosin I, osin II (lisäksi suoja- ja välialuetta)

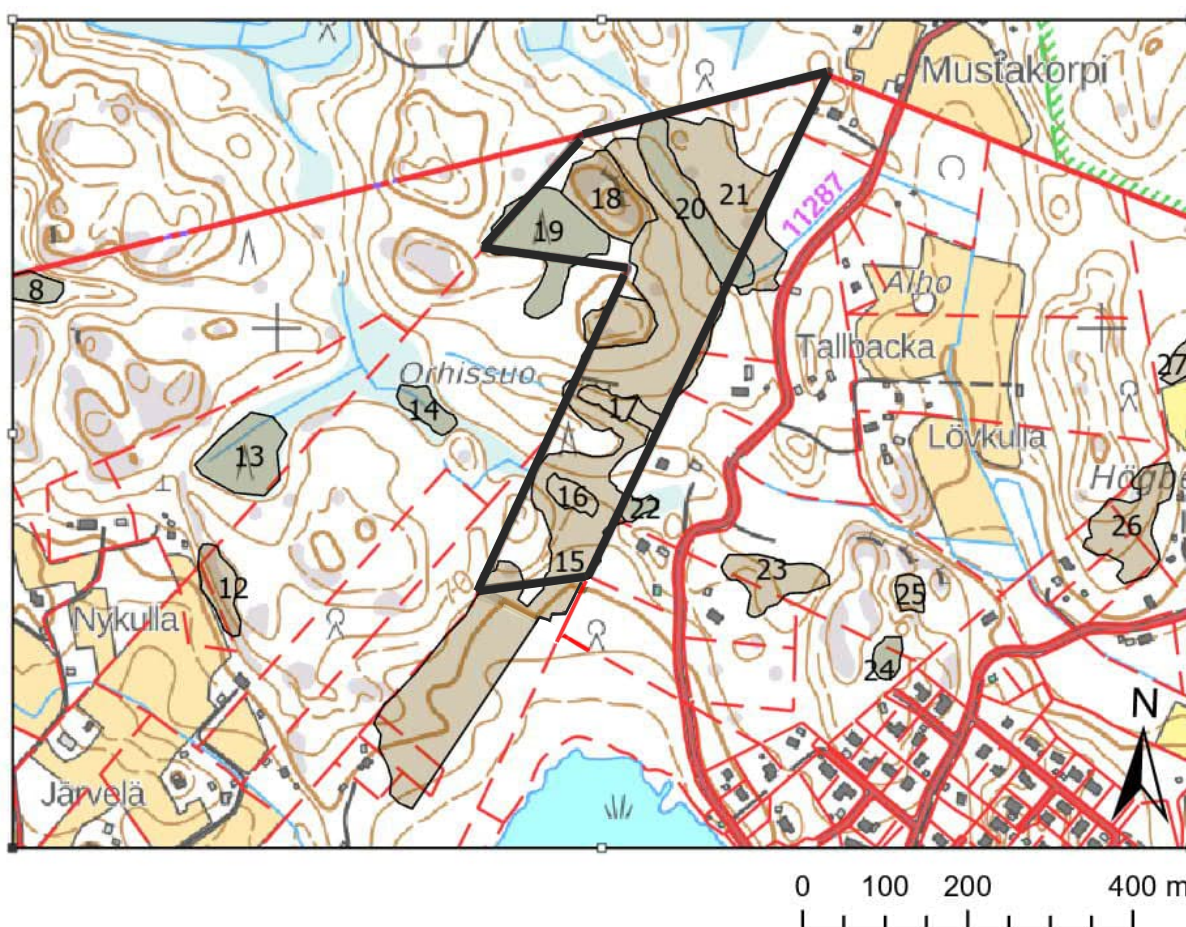
METSO-valintakriteerit:

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³ /ha (luokka I)
- Puustoltaan yli 120-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka II)
- Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten vesistöjen ja norojen lähimetsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä (luokka I)
- Vanhapuustoiset ja/tai runsaasti keloutuneita mäntyjä sisältävät rämeet (luokka I)
- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet (luokka I)

Luontotyytit:

- Varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas, valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU)
- Kalliometsä (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Karu poronjäkäle-sammalkallio (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT)
- Isovarpuräme (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU)
- Ruohokorpi (valtakunnallisesti vaarantunut VU ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen EN)
- Havumetsävyöhykkeen noro (valtakunnallisesti puutteellisesti tunnettu DD)

Kuvaus:

Kuva 2. Perälänjärven metsä -kohteen luontotyyppikuviot (15–21).

Kuvio 15:

Varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU luontotyyppi) ja varttunutta havupuuvaltaista lehtomaista kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Paitsi runsaasti lahoppuuta, lehtomaisen kankaan rinne-
nemetsässä on luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaina piirteinä myös pieni lähteikkö sekä

paikoittaista lehtoisuutta ja soistuneisuutta. Lehto(korpi)laikut ovat niin pieniä ja epäselvärajaisia, ettei niitä voitu rajata itsenäisinä luontotyyppikohteinaan. Lähteen ympärillä ei ole juurikaan pienveden läheisyydestä johtuvaa ympäristöstä selvästi poikkeavaa kasvillisuutta, joten metsälakikohdetta ei rajattu. Vaikka kohteella on vanhoja kantoja aikoinaan tehdystä harvennuksesta, puuston tilarakenne on kuitenkin satunnainen (luonnontilaisen kaltainen). Puulajikoostumus on monipuolinen: valtapuun kuusen ohella koivua, mäntyä, raitaa, harmaaleppää ja alikasvoksessa pihlajaa. Puustossa on myös nähtävillä eri-ikäisrakenteisuutta: vallitsevan latvuserroksen puiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 15–30 cm, ja lisäksi on eri-ikäistä alikasvosta ja läpimitaltaan jopa 50 cm ylisukuksia. Lahopuuta on sekä pysty- että maalahopuuna, tuoreina tuulenkaatoina ja pidemmälle lahonneina sammalen peittäminä runkoina. Paikoin on jopa keräymiä, jossa runkoja on kaatunut päällekkäin. Joukossa on myös kookkaita lahopuita. Kenttäkerroksessa vallitsee enimmäkseen mustikka, jonka ohella tavataan yleisesti metsäkastikkaa, puolukkaa, salokeltanoa, vanamoja ja sananjalkaa. Kohteella tavattiin myös kämmekkäkasvi yövilkkua. Yövilkka suosii vanhoja kuusimetsiä, joissa on paksu sammalpeite, eikä sitä tavata yleensä nuoremmissa talousmetsissä. Pohjakerroksessa kasvaa seinäsammalta, kerrossammalta, kynsisammalia ja sulkasammalta. Lehtoisuutta ja korpisuutta ilmentävät ruohot, kuten kielo, käenkaali, oravanmarja, jänönsalaatti, metsäalvejuuri ja hiirenporras sekä sammalet kuten okarahkasammal, lehväsammalet ja kasvupaikallaan luontoarvoja osoittava (Sammaltyöryhmä 2017) lehtonokkasammal ovat paikoin runsaita.

METSO-valintaperuste:

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³ /ha (luokka I)

Kuva 3. Varttunutta metsää ja lähde kuviolla 15.

Kuvio 16:

Ruohokorpea (valtakunnallisesti vaarantunut VU ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen EN luontotyyppi). Pieni korpi sijaitsee maaston painanteessa runsalahopuustoisien kangasmetsän keskellä. Puusto on lehtipuuvaltaista. Pääpuulajit ovat koivu ja tervaleppä, ja kuusta on lähinnä alikasvoksessa. Suurin osa puista on nuoria, mutta ylispuukerroksessa puiden läpimitta on n. 15–25 cm. Pensaskerroksessa kasvaa pajuja ja paatsamaa. Puut kasvavat mättäillä, joilla tavataan lisäksi mustikkaa ja metsäalvejuurta. Korpi on enimmäkseen välipintaista, jossa lajistoon kuuluvat mm. terttu- ja ranta-alpi, viitakastikka, metsäkorte, kurjenjalka, korpikarhunsammal sekä korpi- ja vaalearahkasammal.

METSO-valintaperuste:

- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet (luokka I)

Kuva 4. Ruohokorpea kuviolla 16.

Kuvio 17:

Ruohokorpi (valtakunnallisesti vaarantunut VU ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen EN luontotyyppi). Kapea korpijuotti sijaitsee runsalahopuustoisien kangasmetsän keskellä. Myös korvessa on kohtalaisen runsaasti lahoppuuta. Kuusi on kohteella valtapuu. Sivupuina kasvaa koivua ja tervaleppää. Kuuset ovat melko järeitä, Vallitsevan latvuserroksen puiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 20–40 cm. Lisäksi on eri-ikäistä alikasvosta. Kohteen keskiosa on enimmäkseen välipintaista, ja lajistoon kuuluvat hiirenporras, metsäkorte, korpi-imarre, korpikastikka ja jokapaikansara sekä korpi- ja vaalearahkasammal ja korpikarhunsammal. Mustikkavaltaisia mätäspintoja on runsaammin kohteen reunoilla. Mättäillä tavataan lisäksi oravanmarjaa ja metsäalvejuurta.

METSO-valintaperuste:

- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet (luokka I)

Kuvio 18:

Kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) ja karua poronjäkälä-sammalkalliota (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Pienten kallioiden luonnontila on hyvä. Ne rajautuvat maakunnallisesti arvokkaaseen runsaslahopuustoiseen kangasmetsään. Kallioilla kasvaa harvaa männikköä. Huomattava osa männyistä on silminnähtävien vanhoja, kilpikaarnaisia ja käkkäräisiä. Kallioilla on myös muutamia iäkkäitä ja lahoja koivuja. Poronjäkälikkö ei ole kulunut, ja se on monin paikoin paksu. Pensaskerroksessa kasvaa katajaa. Karujen kallioiden lajisto on tavanomaisen niukkaa. Runsaimpia lajeja ovat puolukka, kanerva, metsälauha, mustikka, kangaskynsisammal, kangaskarhunsammal, seinäsammal ja isohirvenjäkälä. Pohjoisemalla kohteella on pieni monimuotoisuutta lisäävä kalliosoistuma, jossa kasvaa virpapajua, juolukkaa, kangasrahasammalta ja rämerahasammalta. Myös valuvesipinnoilla tavataan kangasrahasammalta. Kallioilla on lisäksi lohkareikkoja.

METSO-valintaperuste:

- Puustoltaan yli 120-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka II)

Kuva 5. Kalliometsää ja karua poronjäkälä-sammalkalliota kuviolla 18.

Kuvio 19:

Isovarpuräme (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU luontotyyppi). Rämeellä on vanhoja kantoja merkinä aikoinaan tehdystä kevyestä harvennuksesta. Siellä kasvaa kuitenkin vanhoja mäntyjä ja siellä täällä on myös keloja. Männikön läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 15–25 cm. Alikasvoksena on vähän kuusta. Arvokkain piirre kohteella on vaivaiskoivun esiintyminen. Laji on harvinainen Etelä-Suomen soilla. Muita runsaita lajeja ovat

mustikka, juolukka, suopursu, kanerva, pallosara, tupasvilla, puolukka, kangasmaitikka, lakka ja pikkukarpalo sekä pohjakerroksessa räme- ja punarahkasammal, seinäsammal ja kangaskynsisammal.

METSO-valintaperuste:

- Vanhapuustoiset ja/tai runsaasti keloutuneita mäntyjä sisältävät rämeet (luokka I)

Kuva 6. Isovarpurämettä kuviolla 19.

Kuvio 20:

Ruohokorpea (valtakunnallisesti vaarantunut VU ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen EN luontotyyppi), jonka keskellä oleva noro edustaa luontotyyppiä havumetsävyöhykkeen noro (valtakunnallisesti puutteellisesti tunnettu DD luontotyyppi). Korpi rajautuu molemmilta puoliltaan runsaslaho-puustoiseen kangasmetsään. Korven keskellä virtaa mutkitellen luonnontilaisen kaltainen kausikuiva noro. Kohteella kasvaa kuusta, koivua ja tervaleppää, joiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee enimmäkseen välillä 7–20 cm. Kuusen taimia on runsaasti. Puut kasvavat mättäillä. Korven keskiosa on enimmäkseen välipintaista suota, jossa runsaita lajeja ovat metsäkorte, kurjenjalka, ranta- ja terttualpi, maariankämmekekä, korpi- ja viitakastikka, jousihivhilä, suo-orvokki, vehka, korpikaisla, hiirenporras, korpi- oka- ja vaalearahkasammal, lehväsammalet ja korpikarhunsammal. Pensaskerroksessa kasvaa pajuja. Mätäspintaa on enemmän korven laidoilla, jossa suotyyppi vaihtuu mustikka- ja kangaskorveksi. Mätäspintojen lajeja ovat mustikka, metsäalvejuuri, puolukka, pallosara ja oravanmarja sekä seinäsammal. Korvessa on runsaasti tuulenkaatoja ja pystylahopuuta.

METSO-valintaperuste:

- Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten vesistöjen ja norojen lähimetsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä (luokka I)

Kuvio 21:

Varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU luontotyyppi) ja varttunutta havupuuvaltaista lehtomaista kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Runsalahopuustoinen kangasmetsä rajautuu luonnontilaisen kaltaisen noronvarren korpeen. Lahopuuta on runsaasti, arviolta 10–20 m³/ha sisältäen tuoreita kookkaita tuulenkaatoja, huonokuntoisia kuusia, lahoja haapoja ja pidemmälle lahonneita maapuita. Paikoin runkoja on kaatunut jopa päällekkäin lahopuukasaumiksi. Kohteen puustoa on aikoinaan harvennettu, mutta kannot ovat jo vanhoja ja lahoja, puusto on nykyisin eri-ikäisrakenteista ja puulajikoostumus monipuolinen. Kohteella kasvaa pääosin uudistusikäistä kuusta ja mäntyä sekä sivupuulajeina koivua ja haapaa ja alikasvoksessa lisäksi harmaaleppää. Vallitsevan latvuserroksen puiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 20–45 cm. Mustikka on kenttäkerroksen valtalaji. Sen ohella tavataan enemmän tai vähemmän puolukkaa, vanamoaa, metsäkastikkaa, metsätähteä, oravanmarjaa, sananjalkaa, lillukkaa, kieloa ja kultapiiskua. Pohjakerroksessa kasvaa seinäsamalta, kerrossammalta ja kynsisammalia. Monimuotoisuutta lisää paikoittainen soistuneisuus, jota ilmentää rahkasammalten, hiirenportaan ja metsäkortteen esiintyminen.

METSO-valintaperuste:

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³/ha (luokka I)

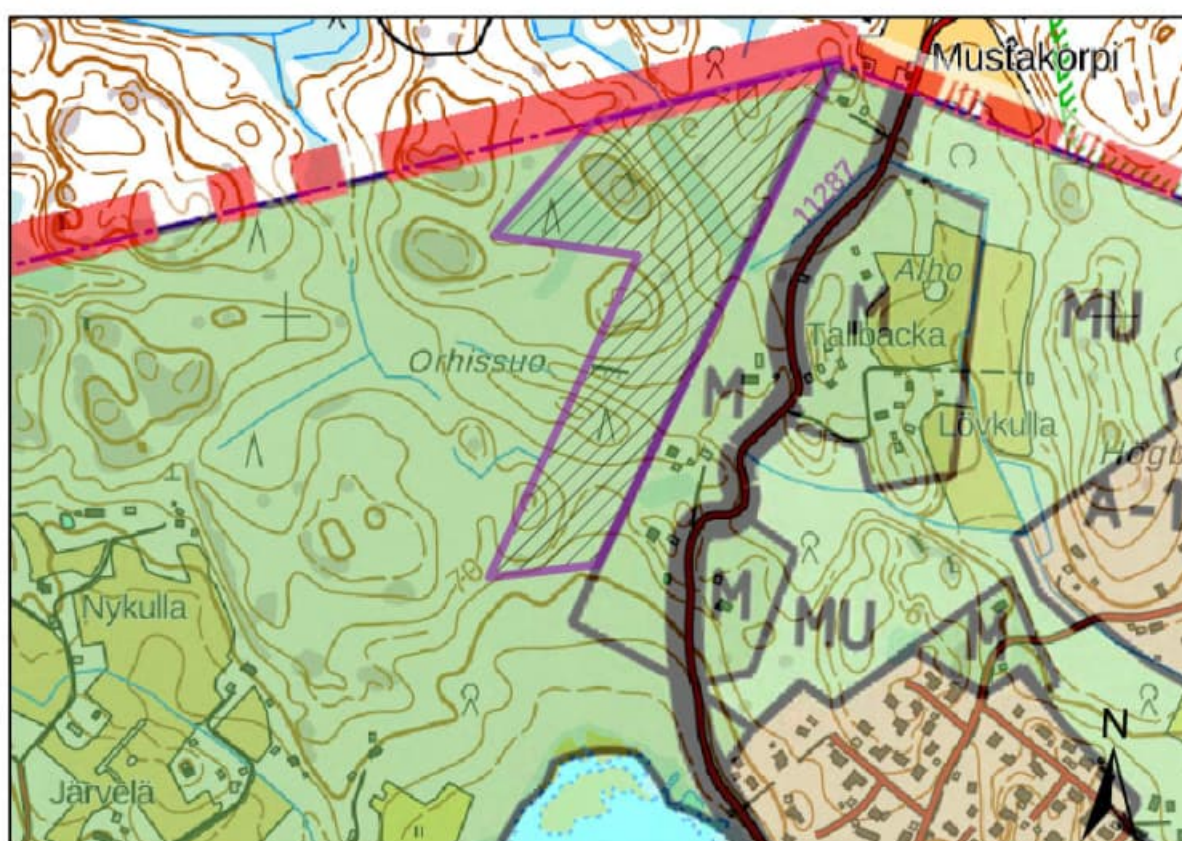

Kuva 7. Varttunutta metsää kuviolla 21.

Kaavatilanne:

Yleiskaava: *M (maa- ja metsätalousvaltainen alue)*

- M MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE. Alue varataan ensisijaisesti maatala- ja metsätaloustalouteen. Alueella sallitaan 1) maatala- ja metsätalouden ja siihen soveltuvien elinkeinojen harjoittaminen sekä tätä palveleva rakentaminen, 2) haja-asutuksen rakentaminen rakennuslain 4 §:n mukaisesti. Rakentamisen tulee sijoittua jo olevan asutuksen läheisyyteen ja olevan tiestön varrelle mahdollisimman lähelle tietä.

 Esitys METSO-suojelukohteeksi

0 100 200 400 m

Kuva 8. Perälänjärven metsä -kohde yleiskaavakartalla.

Luontotietolähde:

Manninen, E., Hankonen, E., Kinnunen, J., Koskimies, P., Makkonen, H., Nieminen, M., Nupponen, K. & Vasko, V. 2020: Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaavan luontoselvitykset vuonna 2019. Faunatican raportteja 69/2019.